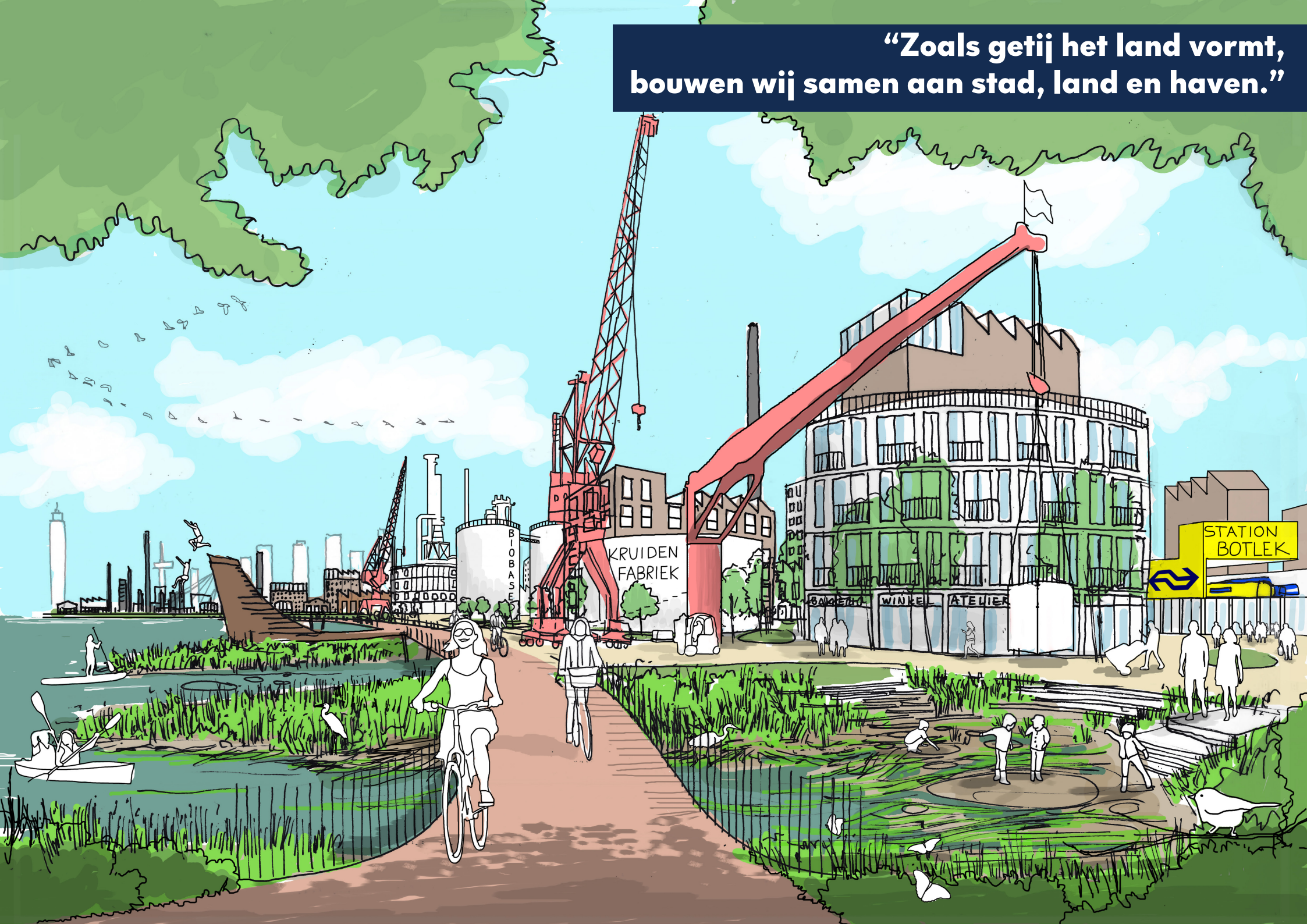

**“Zoals getij het land vormt,
bouwen wij samen aan stad, land en haven.”**

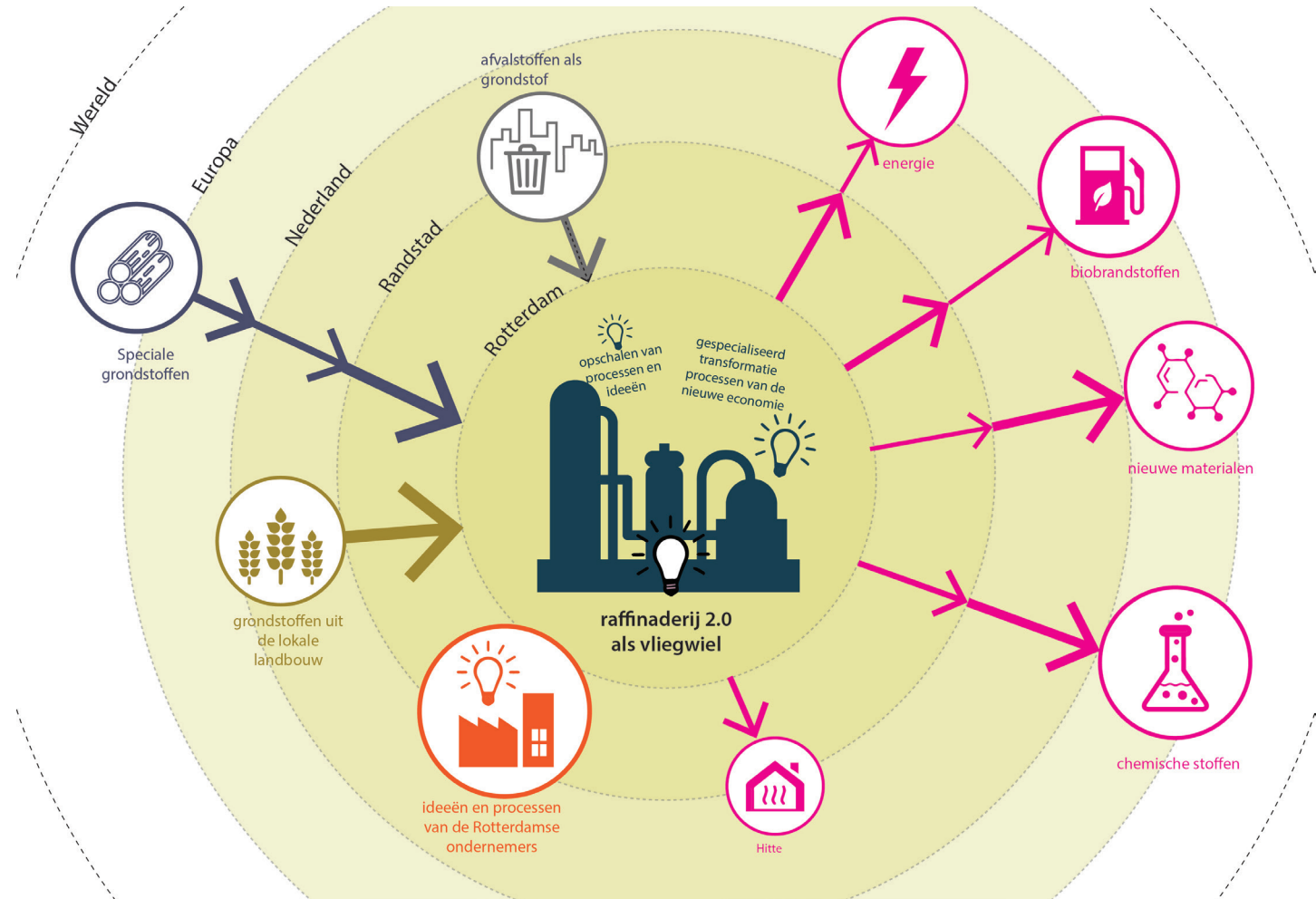
1

Haven van de toekomst

Van efficiënte grootverbruiker naar lokale innovatie aanjager

Wereldwijd worden er stappen gezet naar het afbouwen van het gebruik van fossiele grondstoffen. In contrast hiermee staat de voorspelde toenemende vraag naar petrochemische producten zoals polymeren voor plastic en synthetische vezels. Zowel brandstoffen als petrochemische producten worden geproduceerd in raffinaderijen. De raffinaderijen zullen dus een serieuze omslag moeten gaan maken van brandstofproductie naar herbruikbare chemicaliën en bio-based producten.

Alleen raffinaderijen die groot genoeg zijn en een goede geografische positie hebben zullen in staat zijn om een transitie te doorlopen. De haven van Rotterdam is nu al het grootste biobrandstoffencluster van Europa en heeft met zijn uitstekende haveninfrastructuur een geweldige positie om koploper te worden in de voorgenomen transitie.

Raffinaderij 2.0 als vliegwiel

Dit brengt kansen voor de stad met een prominent aandeel in onderwijs en innovatie. De raffinaderij 2.0 is hierin het vliegwiel dat een bio-based, circulaire en schone economie en leefomgeving aanjaagt.

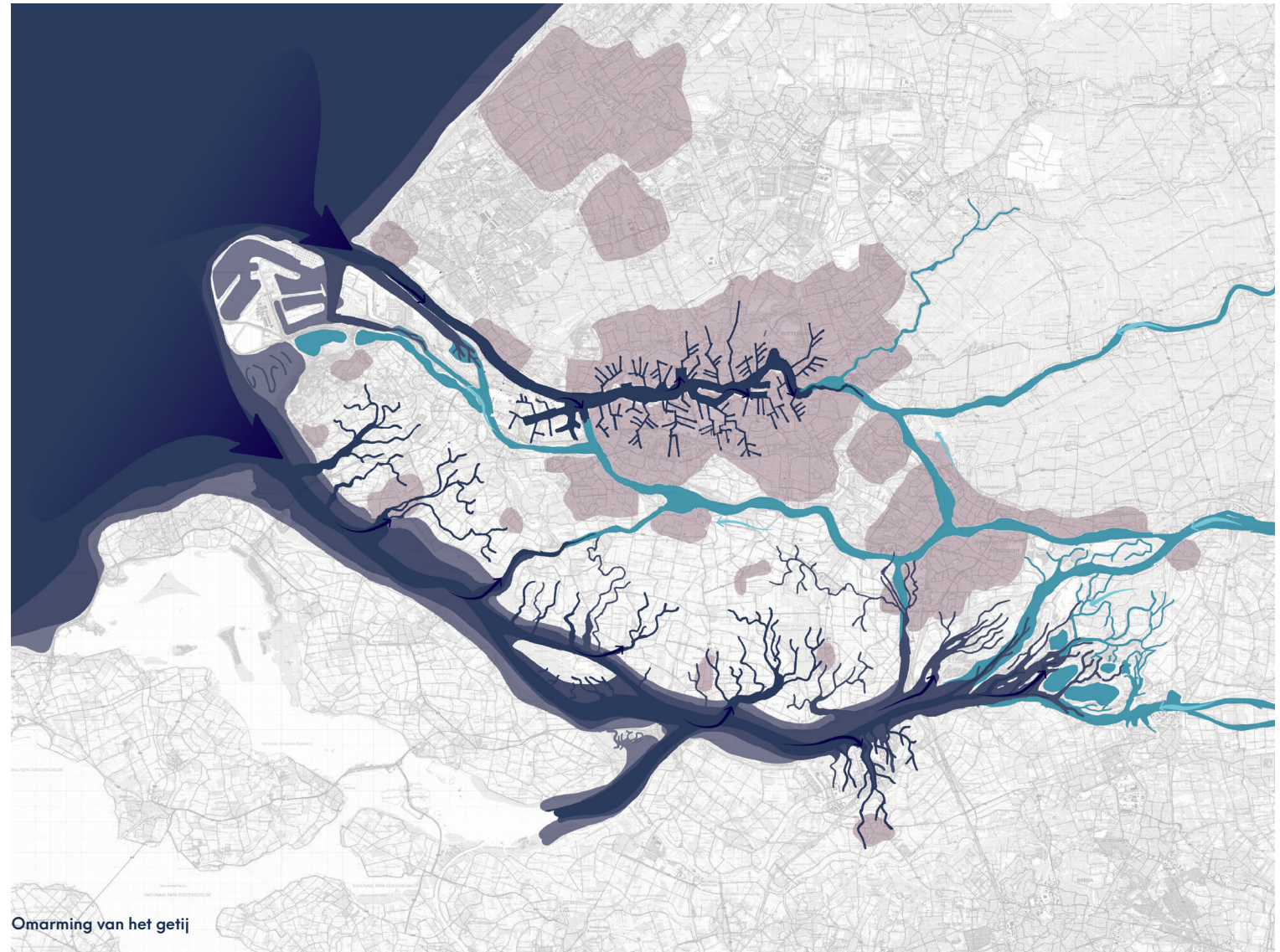
2

Open rivieren, omarming van het getij

De kenmerkende natuur van de delta krijgt ruimte, wordt duidelijker zichtbaar en mensen voelen zich meer verbonden met het water

De klimaatverandering en een verder stijgende zeespiegel, doet de stormvloedkering vaker sluiten. We willen ons goed beschermen, maar tegelijkertijd meer ruimte geven aan het water met de vraag: Hoe kunnen we hier blijven wonen?

Ons voorstel is de twee zeearmen (Nieuwe Maas en Haringvliet) open te zetten. Hierdoor ontstaat een groter, ecologisch interessant brak gradiënt. De getijden krijgen meer invloed, waardoor schorren kunnen aangroeien en op lange termijn een betere natuurlijke kustbescherming ontstaat. Om onszelf te blijven beschermen zal op de korte termijn een nieuwe kering in het Haringvliet moeten worden gemaakt die makkelijker open en dicht kan. De lange termijn vraagt om een vernieuwde, meer flexibele Maeslantkering en de omarming van het idee dat de havens voorbij deze kering gaan transformeren naar een economie die minder afhankelijk is van groot scheepstransport.

Het water de ruimte geven, is niet alleen bevorderlijk voor de natuur, het draagt ook bij aan nieuwe woonvormen met het water. Het zal de stad, haven en landelijk gebied meer met elkaar verbinden.

Legenda

- Zoutwater (zee)
- Zoetwater (rivieren)
- Urbaan gebied

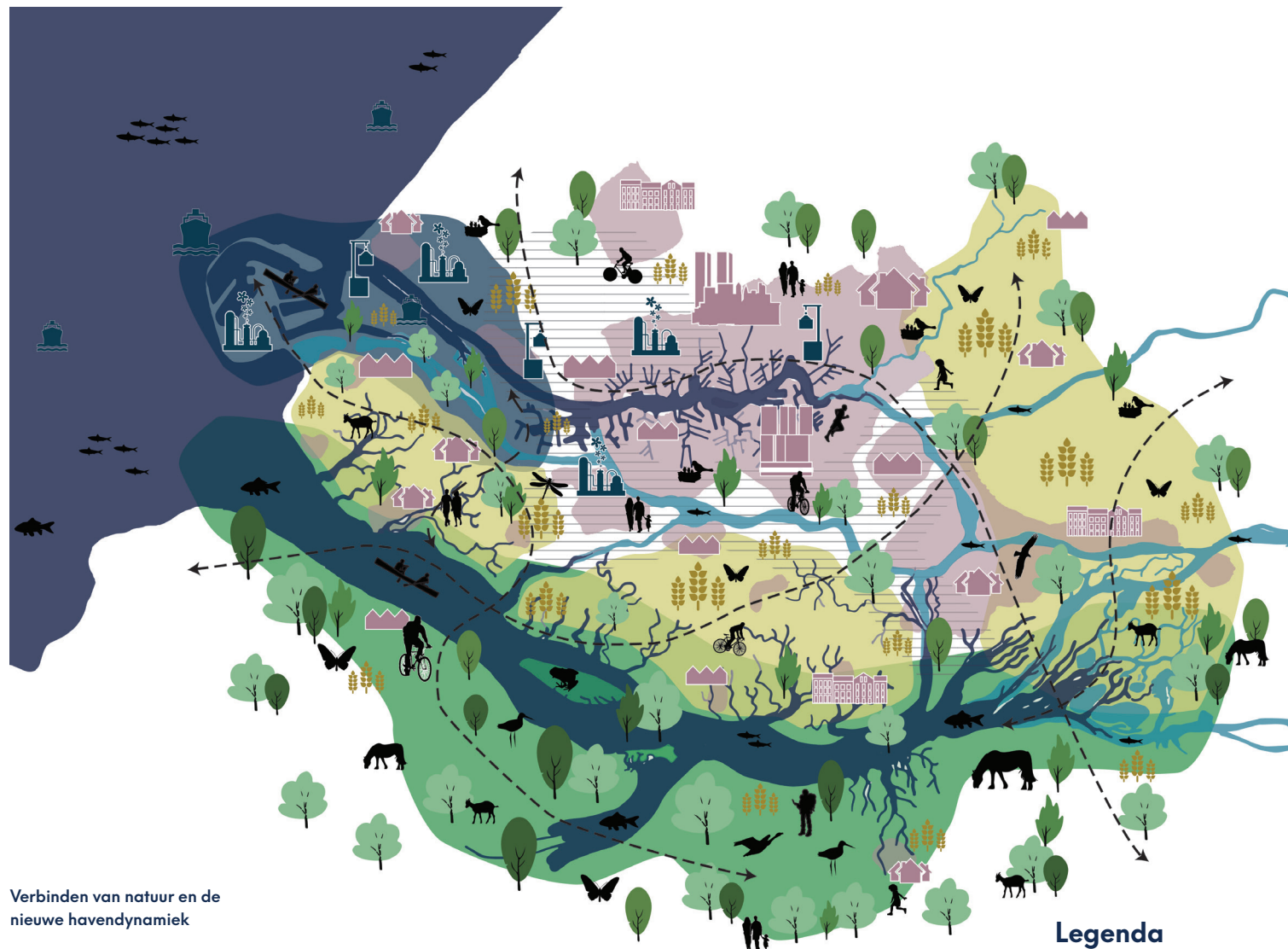
3

De duurzame havenstad

Het omarmen van natuur en de nieuwe haveneconomie

De Rotterdamse haven was ooit sterk verweven met de stad, het laden en lossen, af en aanvaren van schepen en het dagelijkse leven waren met elkaar verbonden. Met de opkomst van grotere en vervuilerdere industrieën heeft de haven zich steeds meer los gemaakt van de stad. Met de transitie naar duurzame en schone raffinaderijen in het vooruitzicht komt de vraag naar voren: Is deze duidelijke scheiding tussen haven, stad en het omliggende landschap nog wel nodig en wenselijk? De nieuwe schone haveneconomie biedt de kans om werken in de haven weer te koppelen aan wonen en zo stad en industrie te verweven.

De stad en het omliggende landschap zullen meer met elkaar gaan samenwerken. Hierbij wordt een strategie ontwikkelt van overlapping en verweving van: Wonen, water, wegen, werken, ontspanning, transport, productie, natuur, landschap, enz. Dit biedt perspectief op de ontwikkeling van nieuwe overlap- en

Verbinden van natuur en de nieuwe havendynamiek

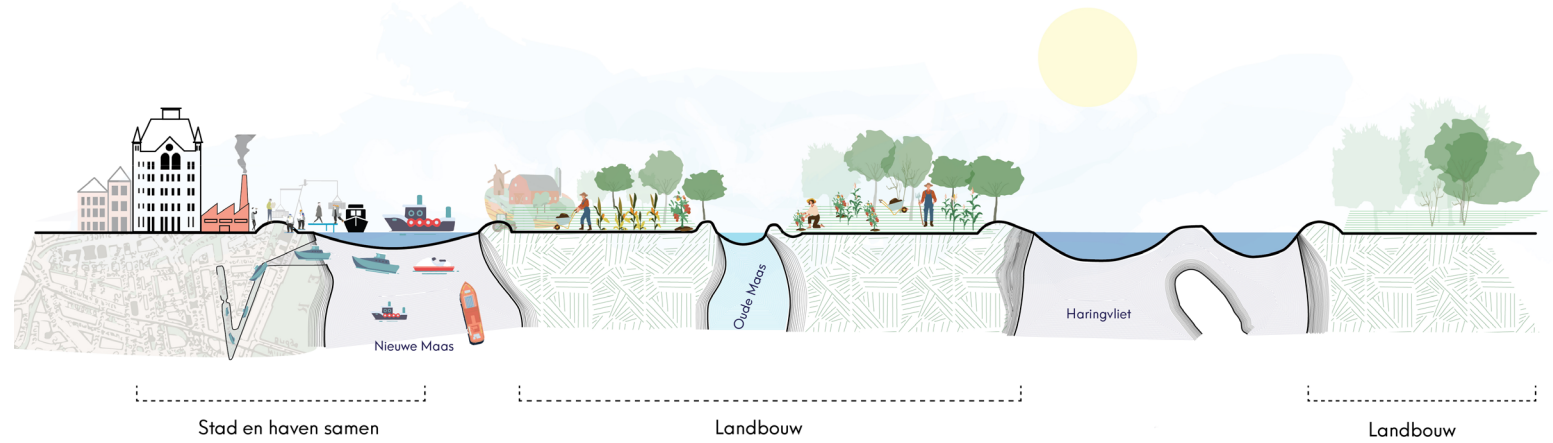
uitlooplandschappen. Van programma segregatie en monocultuur naar interactie en diversiteit. Sommige plekken blijven ruwe natuur, terwijl op andere plekken de functies en ruimtelijke infrastructuren meer met elkaar gaan mixen.

Legenda

- Zoutwater (zee)
- Zoetwater (rivieren)
- Urban gebied
- Synergie gebied (stad, land en haven mix)
- Landbouw gebied
- Haven gebied
- Delta Natuur

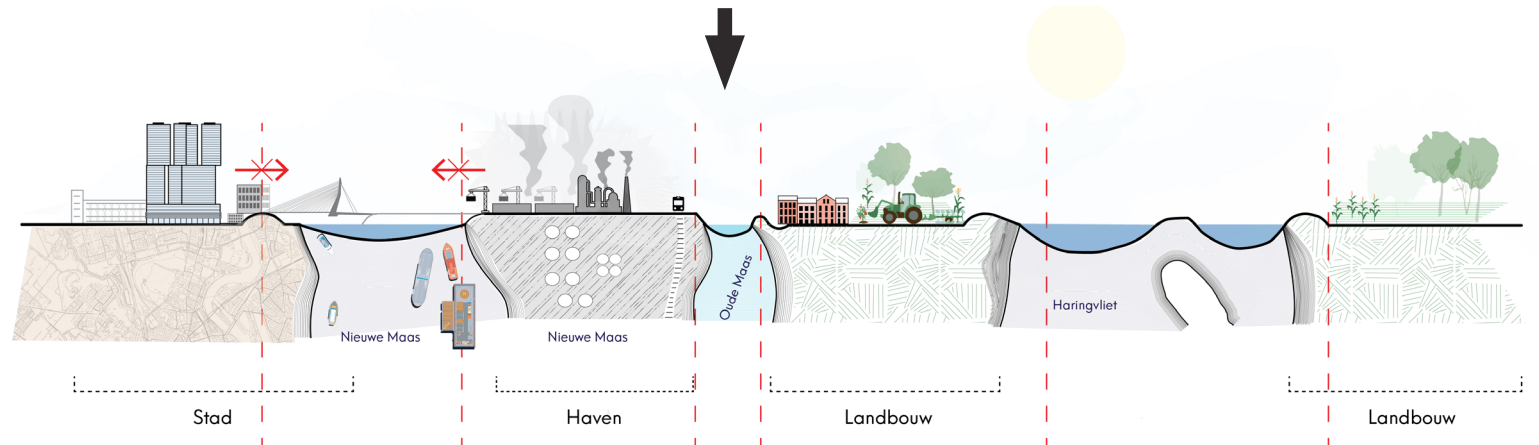
Was

Stad en haven zijn een entiteit in een compacte setting, daar omheen ligt een landbouw gedomineerd ommeland met veel kleinschalige landschappelijke elementen die veel natuurwaarden kennen.

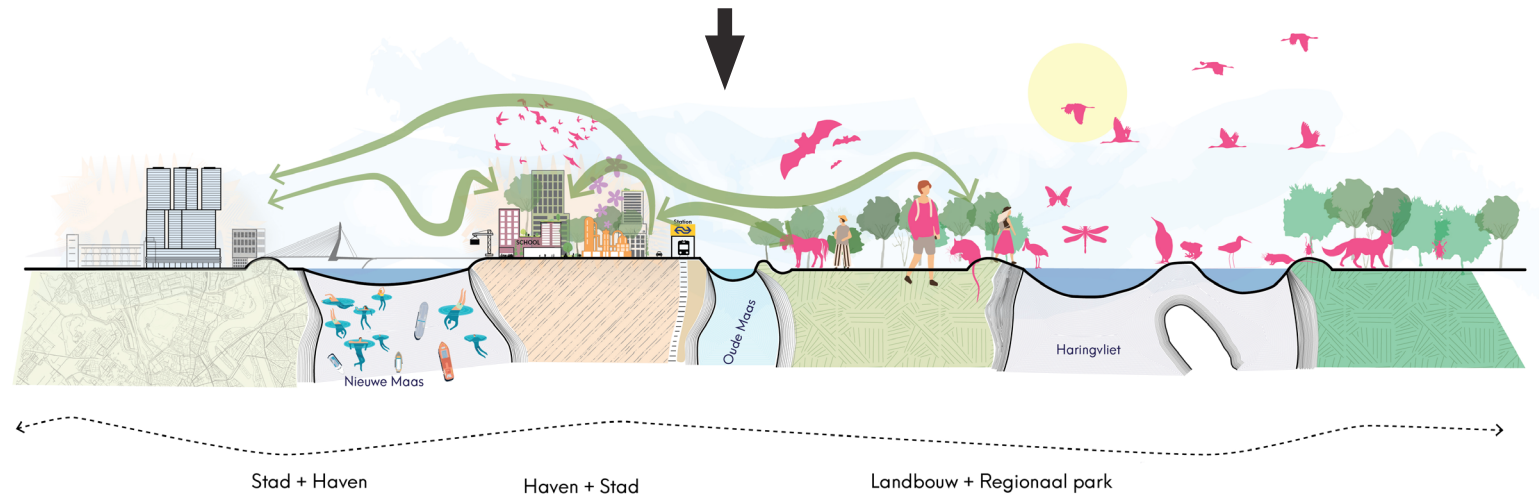
Is

Stad en haven zijn van elkaar gescheiden met een eigen economie, zowel haven als ommeland zijn sterk gericht op schaal vergroting en efficiëntie en hebben geen relatie met elkaar.

Zal

Stad, haven en ommeland zijn sterk met elkaar verweven en vormen een nieuwe entiteit, de nadruk ligt op nabijheid, adaptiviteit, en biodiversiteit.

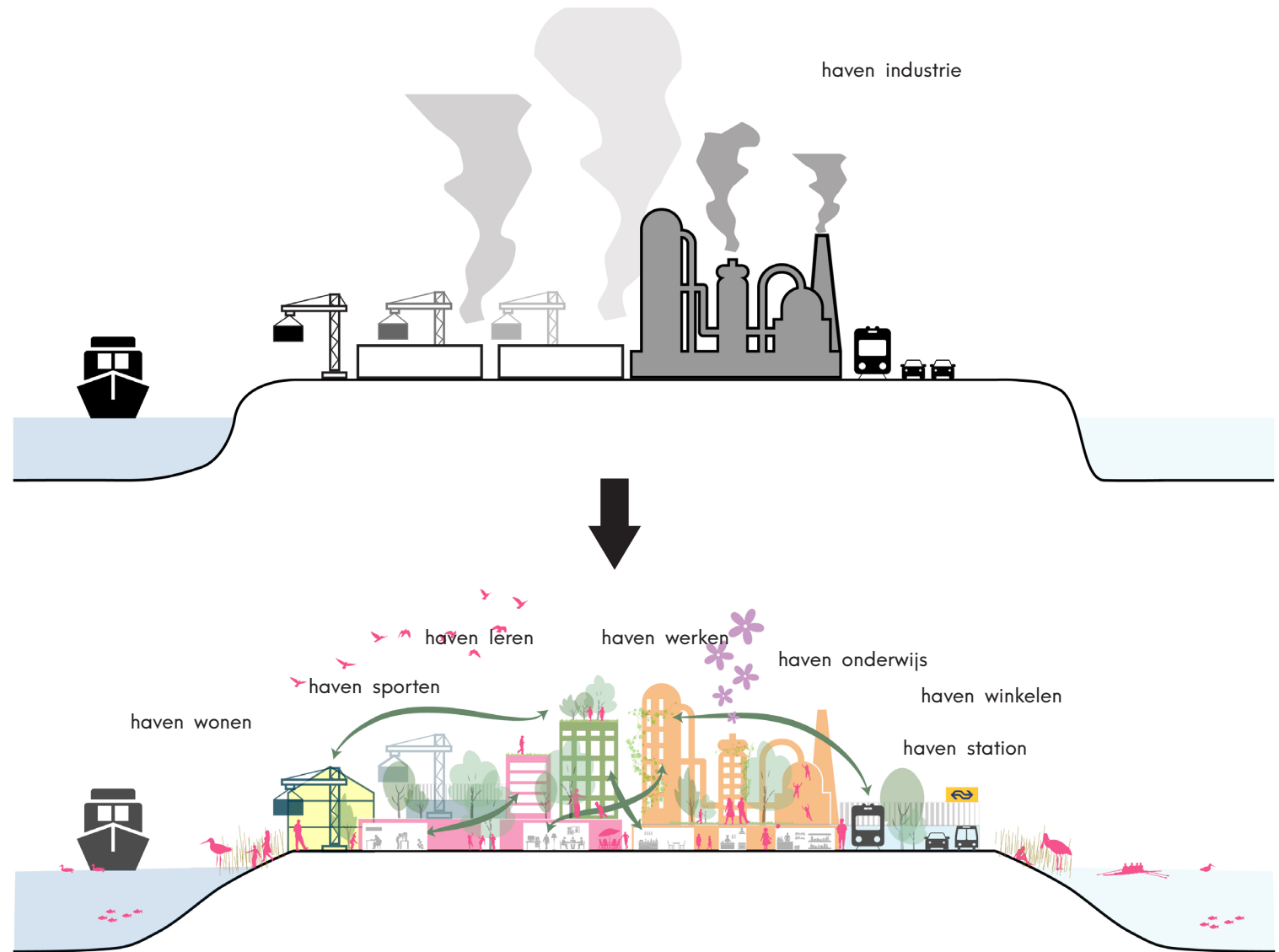
4

Sociale havenstad

Nabijheid tussen mens en werkomgeving heeft een sterke meerwaarde voor de leefkwaliteit

De haven van Rotterdam heeft een duidelijk industrieel en economisch karakter. Echter is het een gesloten, in zichzelf gekeerd gebied waarin de productieve mens centraal staat. Wat wij willen bewerkstelligen is een meer sociale, inclusieve en diverse indeling. In plaats van een harde scheiding, moet er juist cohesie ontstaan voor de verschillende bewoners: mensen, flora en fauna.

Mensen wonen weer in de nabijheid van verschillende functies en habitats. De winkelier woont boven zijn eigen zaak, na je werk loop je gelijk door het park, naar de markt of ga je naar de sportschool of het theater om de hoek. Als mensen en dieren meer functies in hun nabijheid hebben draagt dat op de lange termijn bij aan een beter leefklimaat in de stad.

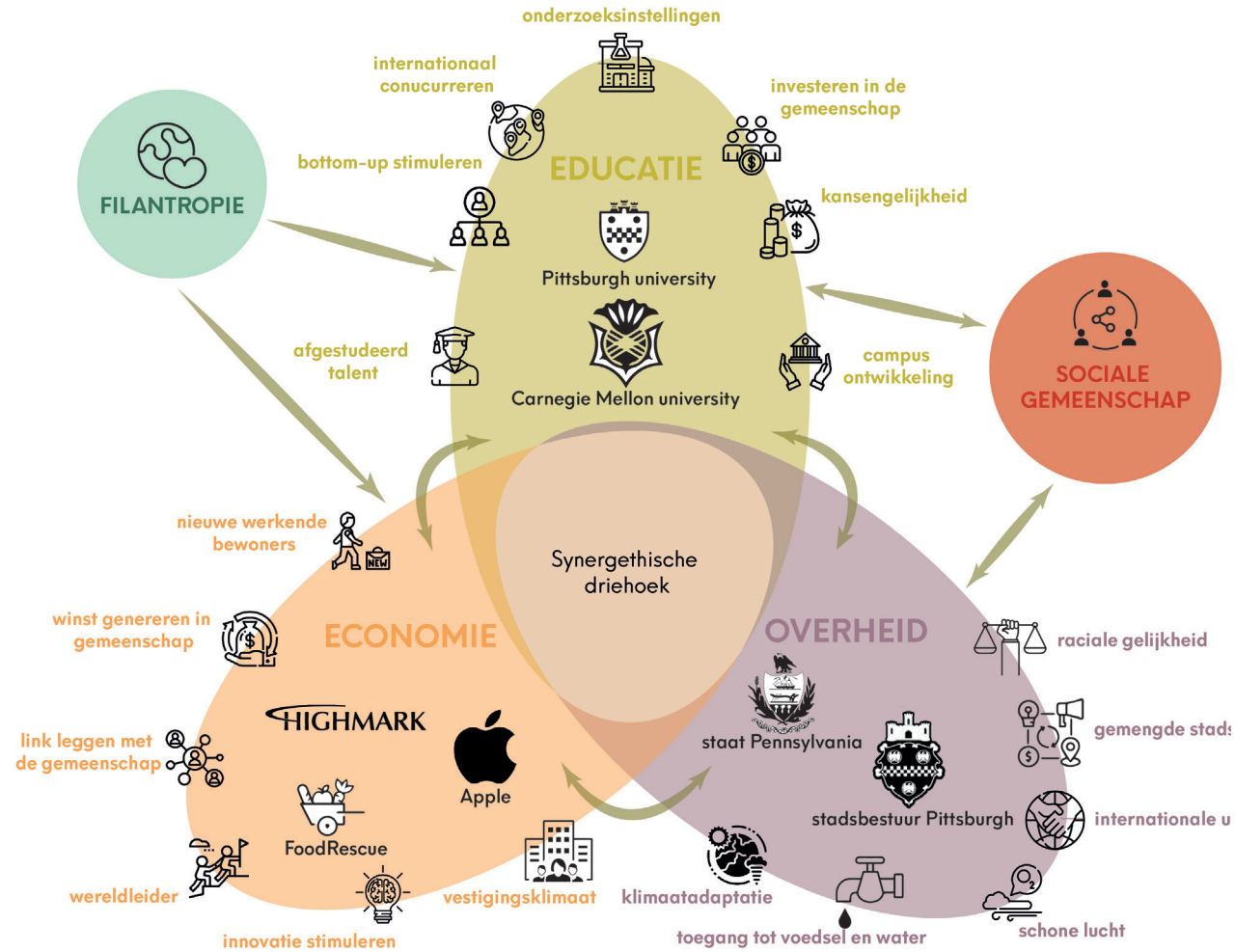
Synergie haven

case

Pittsburgh

“Transformatie van een industriestad”

Een mooi voorbeeld van een stad die een succesvolle radicale transformatie heeft ondergaan is Pittsburgh. Met name de krachten achter deze gedaanteverwisseling zijn een interessant gegeven. Wie is de katalysator in het transformatieproces?

Wat Pittsburgh's
opleving ons leert:

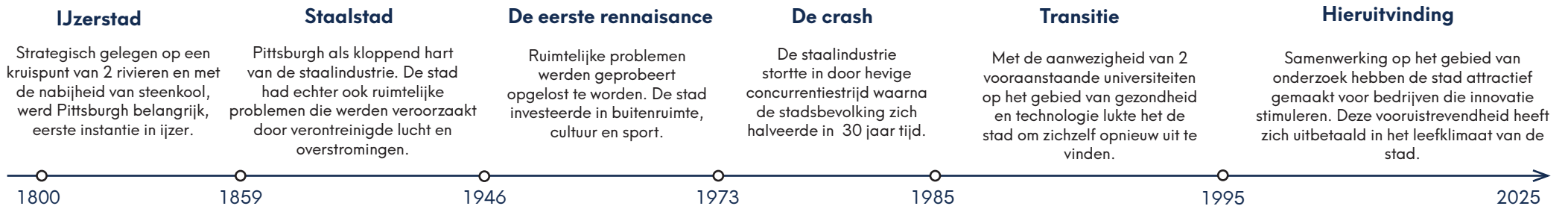
1. Een trekker die
niet de overheid
is (onderwijs)

2. Samenwerking
stimuleert
innovatie

3. Durf om een
standpunt in te
nemen

5

Een framework voor zowel top-down als bottom-up denken

In diversiteit samenwerken aan de stad

Ruimtelijke planning heeft in haar klassieke benadering een top down attitude. Dit ontwerp- en onderzoeksteam wil dit vraagstuk simultaan benaderen vanuit een proces van co-creatie en bottom-up denken in het ontwerpend onderzoek. Door bevraging, participatieve processen, relevante analogieën in ruimtelijk onderzoek wordt er gezocht naar het genereren van innovatieve en flexibele synthese modellen, zoals dat ook in de Case Pittsburgh heeft plaatsgevonden.

Deze benadering laat toe om op verschillende schaalniveaus en korrelgroottes het geheel te begrijpen en tegelijkertijd van in de kern te opereren. Hiervoor onderzoekt het team de rol van mediator, procesbegeleider en finale regisseur.

top-down en bottom-up
ontmoeten elkaar

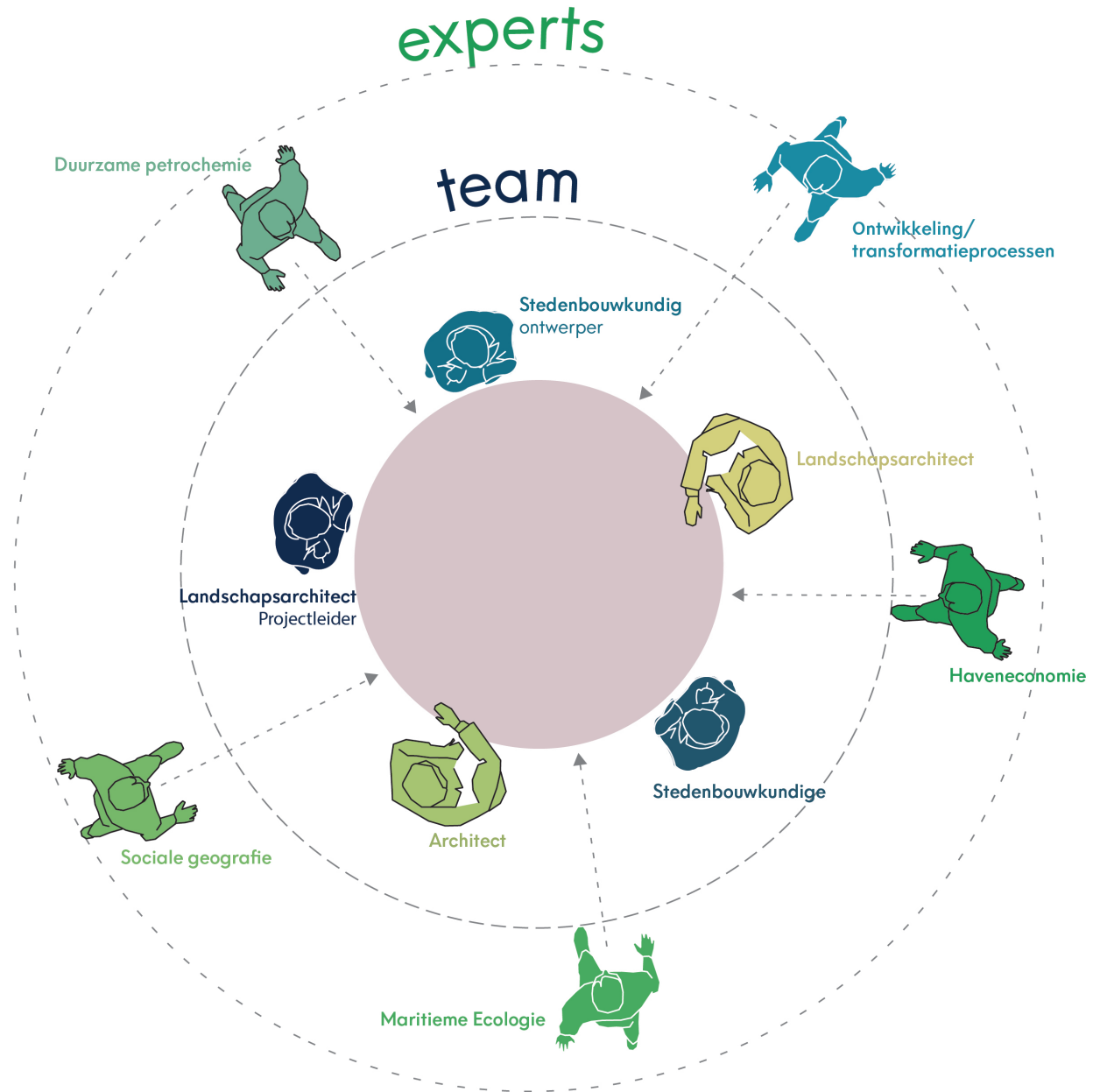
6

Integraal Team

Teamsamenstelling

Team *Getijdehaven* heeft een basis samenstelling waarin drie ontwerp disciplines, landschapsarchitectuur, stedenbouw en architectuur, zijn vertegenwoordigd. Dit wordt bereikt door een samenwerking van twee bureaus die beide een sterke affiniteit hebben met het ontwerpen in Europese havensteden. Binnen het team brengt elke ontwerper een eigen expertise in die zowel technisch als sociaal van aard kan zijn.

Het basisteam wordt aangevuld met experts in maritieme ecologie, haveneconomie, duurzame petrochemie en ontwikkeling/ transformatieprocessen. Zij zullen in het vervolgtraject meedoen aan workshops en het ontwerpteam adviseren. Daarnaast wordt een eerste bottom-up klankbordgroep opgezet.

Plan van aanpak

